הערצל אינ'ם ליכט פון זיינע טאגביכער

(צו דער ערשיינונג פון די טאג־ביכער אין העברעאיש)

פון י. בן־אריה

ערשט איצט האבען מיר זוכה געווען צו דער פולער העברעאישער איבערזעצונג פון די טאג־ביכער פון אונזער פיהרער *) וועלכע באצייכנען דעם אידישען לעזער מיט דער גרויסער פערזענליכקייט פון דעם איינציגען אין איין דור, וואס איז אין א קלארען טאג אויפגעשטאנען צו געבען זיין פאלק א שטאאט.

...

ווער ער האבען זוכה געווען מיט זיין פארענטפערט דעם "מאגען קראנקהייט". דאס איז די באציהונג פון אלע זייטען. גלייכגילטיגקייט און אומי גלויבען אין דער אויספיהרבארקייט פון זיינעם א געדאנק.

א גרויסע איינזאמקייט זעהען מיר ביי הערצלען. זיינע נאהענטע חברים האלטען איהם פאר א קראנקען.

...

אין דעם אנקום פון זיין גרויסען געדאנק. די אייראפעאישע הערשער פון איין זייט און די אידישע אסימילאטארען פון דער אנדערער באציהען זיך צו הערצלען מיט ליעבשאפט און באוואונדערען זיין צוזי בערענדע געשטאלט. אויך אלפאנס דאדע, וואס רעדט מיט איהם וועגען דער פראגע, באמערקט פון צייט צו צייט "אה ווירקליך שעהן איז דער געדאנק". זיינע פלענער וואס ער האט צוגעשיקט דעם בארון הירש פאר די ראטשילדס, זיין צויבער, ווירקט און פאראינטערעסירט מיט נייער ארד־נונג און ווארימען גלויבען. דא האבען מיר צוגלייך די פראקטישקייט, וואס הערצל באטאנט אלע מאל און דעם כשוה פון הערצלס פאנטאזיע. וואס נאר אזא מענש ווי הערצל האט געקענט אויפ־ברענגען. די עטליכע קריסטען (די נעמען זיינען ניט איבעריג באקאנט), הערענדיג הערצלס רייד גלויבען גארניט אז אזוינס זאל געשעהן. צי איז דען ווירקליך פאראן אזא איד? און אט ציהט הערצל צו צו זיך אויך גודעמאנען, דעם אידישען גייסט מענש, און הערענדיג פון איהם זיין טעא־רעטישען פלאן דערנעהענטערט ער זיך צו איהם ווי ווייט מעגליך. אבער ווען הערצל קומט אויסצופיהרען עפעס א זאך, ווען ער וויל זיך באראטען מיט מאיר כהן, כדי צו געפינען אן עצה ווי זיך פראקטיש צו ווענ־דען צו געוויסע קרייזען, — דרעהט זיך גודעמאן אויך ארויס: צווייטענס. ענט־פערט ער מיט א בריעף און איינמאל האט

פאליטיקער מיט זיין פראגע, מיט דער אידען פראבלעם און איהר לעזונג. די גע־שטאלט פון ווילהעלם'ס מיניסטער וויזט זיך בולט ארויס אין דעם ערשטען באנד פון זיין טאגבוך. ווי די געשטאלט פון אן ערנסטען, פארשטענדיגען און פיהלבארען מענשען. הערצל געפינט אין איהם א העלפער און וועג ווייזער. אבער דער ענין מיט דער נייער צייטונג וואס מען האט איהם פארגעלעגט און וואס ער איז נאכ־דעם געצוואונגען געווען אפצוזאגען זיך פון דער רעדאקציע — דאס שטערט אנצוקני־פען נעהענטערע באציהונגען. גודעמאן דרעהט זיך ארויס פון דעם ערשטען בוך ווידער מערב־מזרח'דיגער צו גלייך. ביי וועמען עס לעבען נאך די גרונד־ווארצלען פון דעם מערב אייראפעאישען אידענטום. אבער דאס איז נאר א טיפ פון א שתדלן וואס האט ליעב צו טאן א טובה, אבער ניט מעהר. הערצל האט זיך שפעטער בא־קענט מיט דעם כאראקטער פון דעם דאזי־גען פארזיכטיגען שתדלן און ער האט בא־דויערט זעהר זיין שתדלנות. ער ווענדעט זיך דאן צו גודעמאנען און זאגט איהם: איהר זייט צום באדויערען א איד וואס זוכט שוץ און איך בין א איד וואס וויל געבען שוץ — דאס איז דער אונטערשיעד צווישען אונז"!

די געשטאלטען פון אנדערע אידען ווי מאנטעפיארע, גאלדשמידט און ישראל זאנגוויל, זעהען זיך דא אין בוך ניט ארויס. די אריסטאקראטיע צווישען די ענגלישע אידען זיינען פיעל מעהר אויפ־מערקזאם צו זיינע פלענער, ווי די אידען פון דער עלעגאנטער פראנקרייך. דא איז פאראן א ווארימע באציהונג צום תוך צו

---

*) תאידור הרצל ספרי הימים, כרכים א'—ה'. הוצאת "מצפה", — ירושלים תרפ"ח—תר"ץ.

דר. הערצל און לאדזער אלט־שטאדטישער שוהל

(אביסעל זכרונות)

פון ל. גליצענשטיין.

...

בלו־ווייס געניצטע פאהן, מיט דעם אויפ־שריפט "אגודת ציון בלאדז". אידען שליסען זיך אן און גייען מיט, מיט אונז. און ווייסט איר וואהין מיר גייען? אט דאס גייען מיר אלע אין דער אלט־שטאדטישער שוהל, אפגעבען דעם גרויסען אי־דישען נפטר זיין פארדינטען כבוד...

די שוהל ווערט איבערפולט, און עס הערשט א טויט־שטילקייט, דער חזן, יאסעלוויץ מיט'ן כאר מאכען א הזכרה. אידען וויינען, אויף דעם וואס מיר האבען פארלירען...

און ווידער אמאל שטייט מילאקאווסקי ביים ארון־הקודש, און מיט א נצחון, דערמאנט ער וועגען דעם "קבלת־פנים", וואס מיר האבען מיט א יאר פריער באקו־מען אין דער זעלבער שוהל. ער ערקלערט, אז די באדייטונג פון כ' תמוז, און דערוויינענדיג ווי אזוי דר. הערצל האט געלעבט פאר ניט דעם לאנד, פאר וועלכען ער איז געשטאר־בען...

און יעדעס יאר זינט דאן, שרייבט מען מיר אין די בריעף, וועגען די גרוי־סע הזכרה פארזאמלונגען וואס ווערען אפ־געהאלטען אין דער גרויסער לאדזער אלט־שטאדטישער שוהל.

און יעדעס מאל ווען איך לייען די בריעף, דערמאנט זיך מיר יענער ערשטער כ' תמוז! ווי אזוי מיר האבען אריינ־געבראכט דר. הערצל, דאס ערשטע מאל אין דער לאדזער אלט־שטאדטישער שוהל. . .

וועהלער פון סענטער־וועסט שטימט פאר

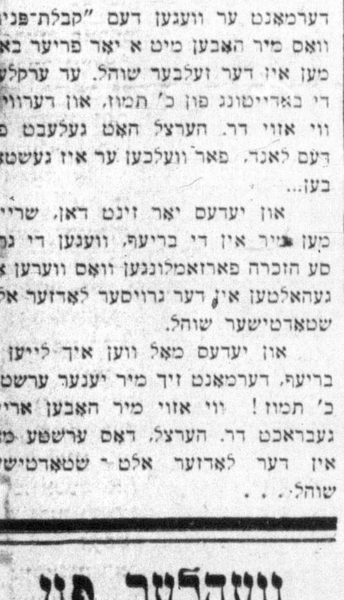

לאיער סעם פעקטאר

מאנטאג יולי 28־טען

...

עס איז גענוג א טריבער טאג.
און א היץ האט מיך אנגעכאפט.
און א היץ האט מיך אנגעכאפט.
און צוויי "סעסטריצעס" מיט א פעלדשער.

אין דער וועלט פון געשעפט און פינאנץ

די פינאנציעלע וועלט איז שטארק באזארגט וועגען דער ארבייטסלאזיגקייט וועלכע שטייגט אין אלע לענדער הויפטזעכליך אין ענגלאנד און דייטשלאנד. — ווי אזוי די ענגלישע באנקירען ווילען לייזען די אר־בייטסלאזע פראבלעם און ווי די דייטשען ווילען עס טאן. דער אונ־טערשייד איז א גאנץ קליינער ביידענס מעטאדען זיינען פאלשע און וועט גאנץ ווייניג העלפען. — וואס עס איז באמת נויטיג אום אפצו־שאפען ארבייטסלאזיגקייט.

פון אריה פאש

די פינאנציעלע וועלט פארנעהמט זעך היינטיגע צייטען מעהר מיט דער אר־בייטסלאזיגקייט פון דער וועלט איידער מיט איהרע אייגענע געשעפטען, און עס איז זי באמת ניט צו פארדענקען ווייל נאך אלעמען איז דאך דער וואויל זיין פון דער פינאנציעלער וועלט אזוי אייגנ צו־זאמענגעבונדען מיט דעם וויפיעל די אר־

...

וועלכען חודש און מיט 748,218 ארבייטס־לאזע מעהר איידער אין חודש יוני מיט א יאהר פריהער.

ציפערען זאגען קיין ליגען ניט. עס איז אויסגערעכענט געווארען אז פון יעדע פינף ארבייטער וועלכע זיינען באשעפ־טיגט געהט איינער ארום ליידיג. דאס איז אין לאנד וואו די רעגירונג איז בלוטיג

...

פראבלעם וועלכע הייסט ארבייטסלאזיג־קייט.

דייטשלאנד איז געגאנגען א שריט ווייטער. זי זוכט מיט איהר טעכניק ארי־בערשטייגען אלע רעקארדס פון פראדוק־ציע און דערמיט לייזען איהר ארבייטס־לאזע פראבלעם. דייטשלאנד האט עס אויסגערעכענט אויף א וויסענשאפטליכען שטייגער, זי זאגט:

"צוליעב דער הויכער קאפיטאליזא־ציע פון דער אמעריקאנער אינדוסטריע האט זיך דער פארדוקציע קאסט פאר־גרעסערט און די אלגעמיינע פראדוקציע פארקלענערט. דאס מיינט אז אלס קאנ־קורענט אויפ'ן אייראפייאישען מארקעט ווערט זי שוואכער און ווערט מיט דער צייט איינגאנצען פארשווינדען. וועט דאן דייטשלאנד פארנעהמען, אייר פלאץ, און

...

א הארבע קשיה

...

א פפרשטאפטער מאגען

פאראורזאכט קאפ־שמערצען. שוואכע נערוועו און מוטה־לאזיגקייט. עס נעהמט אוועק ביי אייך דעם אפעטיט און לאזט אייך ניט שלאפען.

עקס־לאקס

(EX-LAX) אין ענגליש

דער קענדי אבפיהר־מיטעל

האלט אייער מאגען אין ארדנונג. עס רעגולירט אייער לעבער און געדערים און האלט אייער בלוט ריין און קלאהר. עס איז גוט פאר דער גאנצער פאמיליע, גרויס און קליין.

עקס־לאקס קומט אין פארם פון „טשאקאלאט" און „פיג־פלעיוואר (פייגען)

אין אלע דראג סטארס.